

POSTANOWIENIE

19 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 19 maja 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku P. spółki akcyjnej w W.
z udziałem A. B. i Skarbu Państwa - Prezydenta miasta stołecznego Warszawy
o zasiedzenie służebności przesyłu,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki akcyjnej w W.
od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z 8 czerwca 2021 r., IV Ca 1575/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(E.C.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 marca 2020 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie po ponownym rozpoznaniu sprawy oddalił wniosek P. S.A. w W. o stwierdzenie, że Skarb Państwa, ewentualnie sam wnioskodawca, nabył w drodze zasiedzenia z 1 stycznia 1977 r. służebność gruntową, obciążającą bliżej we wniosku opisaną nieruchomość stanowiącą własność A. B., o treści odpowiadającej służebności przesyłu, która miałaby polegać na nieodpłatnym i nieograniczonym w czasie prawie do posadowienia na tej nieruchomości i utrzymywania posadowionych i przebiegających przez nią urządzeń napowietrznej

linii elektroenergetycznej oraz związanej z nią i wynikającej z obowiązujących przepisów prawnych strefy ograniczonego korzystania z tej nieruchomości, a także korzystania z niej w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania tej linii, w tym poprzez jej eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, napraw, modernizacji i remontów, usuwanie awarii lub wymianę urządzeń w całości lub ich poszczególnych części, jak również poprzez dostęp do urządzeń linii, polegający na prawie przechodu i przejazdu przez nieruchomość, w pasie o szerokości 25 m w każdą stronę, licząc od osi istniejącej linii.

Postanowieniem z 8 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, uwzględniając częściowo apelację wnioskodawcy, zmienił zaskarżone postanowienie, stwierdzając, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z 1 stycznia 1987 r. służebność gruntową, obciążającą wskazaną nieruchomość w pasie wyznaczonym według przebiegu zewnętrznych przewodów istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej oraz części granic nieruchomości znajdujących się pomiędzy tym przewodami, której treść odpowiada służebności przesyłu polegającej na prawie korzystania przez każdorazowego właściciela z urządzeń przesyłowych linii elektroenergetycznej przebiegającej przez tę nieruchomość w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania linii, w tym w szczególności poprzez jej konserwację, dokonywanie kontroli, okresowych przeglądów, napraw, modernizacji, remontów, usuwanie awarii lub wymianę urządzeń oraz dostęp do urządzeń linii w celu dokonania powyższych czynności.

Skargę kasacyjną od orzeczenia Sądu odwoławczego wnioskodawca oparł na obu podstawach kasacyjnych przewidzianych w art. 398³ § 1 k.p.c., zarzucając naruszenie:

„1) art. 382 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez wadliwe przeprowadzenie postępowania i zaniechanie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki oraz pominięcie twierdzeń podnoszonych przez wnioskodawcę, jako właściciela i użytkownika infrastruktury przesyłowej, a także

oparcie ustaleń w zakresie szerokości pasa służebności na opinii biegłego z zakresu geodezji tj. specjalisty z innej dziedziny niż z zakresu elektroenergetyki;

2) art. 327¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania przyczyn odmowy wiarygodności i mocy dowodowej zeznaniom świadków K. S. oraz Z. W. w zakresie szerokości pasa technologicznego;

3) art. 287 k.c. w zw. z art. 288 k.c. w zw. z art. 305¹ k.c. poprzez brak właściwego określenia szerokości pasa technologicznego, w obrębie którego wykonywana była i jest służebność, tj. określenie pasa służebności o powierzchni mniejszej niż teren niezbędny przedsiębiorcy dla wykonywania czynności objętych treścią służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu”.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania albo skarga jest oczywiście uzasadniona. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu bądź odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy powołane przez skarżącego okoliczności stanowią przyczyny kasacyjne wymienione w tym przepisie.

Skarżący nieskutecznie powołał się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a zatem na oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z tej przyczyny, skarżący powinien przedstawić stosowną argumentację prawną zmierzającą do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia powołanych skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, nie publ.); uzasadnienie tej przesłanki powinno koncentrować się na wykazaniu tak rozumianej „oczywistości” zasadności skargi.

Jednocześnie, uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, ani być sformułowane w taki sposób, który wymagałby oceny ich zasadności.

Uzasadnienie wniosku skarżącego nie spełnia tych warunków, odpowiadając uzasadnieniu podstaw skargi. Co więcej obszerność wywodów wnioskodawcy nie służy przekonaniu, że zarzucone w skardze naruszenia prawa miały ewidentny charakter, co mogłoby ewentualnie prowadzić do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną. Skarżący w istocie pominął konieczną przy powołaniu się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. argumentację prawną, przekonującą o „oczywistej” zasadności wniesionego środka zaskarżenia, zapominając, że rolą Sądu Najwyższego nie jest weryfikowanie prawidłowości podstawy faktycznej i prawnej prawomocnych orzeczeń sądowych. Należy dodać, że część wywodów wnioskodawcy w niedopuszczalny sposób zmierza do podważenia oceny dowodów przeprowadzonych przez Sąd odwoławczy i zakwestionowania poczynionych ustaleń co do szerokości pasa, w granicach którego doszło do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu. Ponadto trzeba wyjaśnić, że w okolicznościach sprawy nie było przeszkód do samodzielnego wykazania przez wnioskodawcę zakresu, w jakim służebność ta była posiadana. Odwoływanie się zatem w tym zakresie do potrzeby przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego o specjalizacji elektroenergetycznej i to z inicjatywy Sądu nie znajdowało podstaw. Ciężar dowodu okoliczności, z który skarżący wywodził określone skutki prawne spoczywał na nim samym stosownie do art. 6 k.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało już wyjaśnione, że stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu może nastąpić tylko w takim zakresie, w jakim przedsiębiorca przesyłowy i ewentualnie jego poprzednik prawny faktycznie korzystali z cudzej nieruchomości, a w konsekwencji stwierdzenie zasiedzenia takiej służebności nie może być identyfikowane ze skonkretyzowaniem treści służebności przy jej ustanowieniu (zob. postanowienia z 19 grudnia 2012 r., II CSK 218/12, z 11 czerwca 2015 r., V CSK 468/14, z 9 lipca 2015 r., I CSK 629/14). Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy stwierdził nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w granicach

obszaru znajdującego się bezpośrednio pod linią energetyczną, w zakresie zasięgu skrajnych przewodów linii energetycznej (k. 470).

Niezależnie od tego służebność przesyłu jako taka nie obejmuje ograniczeń własności związanych z oddziaływaniem linii elektroenergetycznej, polegających na ograniczeniu właściciela – w strefie ochronnej – w możliwości dokonywania w stosunku do nieruchomości określonych działań (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2019 r., IV CSK 244/18 i powołane w jego uzasadnieniu orzecznictwo). Powierzchnia nieruchomości zajęta pod taką służebność powinna odpowiadać warunkom eksploatacji sieci przyjętym w przedsiębiorstwie będącym właścicielem urządzeń przesyłowych, a rozmiar tej przestrzeni to zwykle pasy gruntu rozpościerające się wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych lub wokół słupów przesyłowych (zob. uzasadnienie postanowienia Sadu Najwyższego z 18 czerwca 2018 r., III CZP 118/17).

Z omówionych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Na marginesie należy zwrócić uwagę, iż wnioskodawca zaskarżył postanowienie Sądu drugiej instancji w części zmieniającej postanowienie Sądu pierwszej instancji i w tym zakresie domagał się też uchylenia zaskarżonego postanowienia z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. W zaskarżonym zakresie postanowienie Sądu Okręgowego jest korzystne dla wnioskodawcy, wszak został uwzględniony częściowo wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu. W tej części więc skarżący nie miał interesu prawnego w zaskarżeniu. Jeśli natomiast wnioskodawca uważał, że zakres stwierdzonego zasiedzenia nie realizuje w pełni jego interesu prawnego powinien był zakwestionować rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego w część oddalającej jego środek odwoławczy (tj. pkt II postanowienia Sądu Okręgowego). Brak interesu prawnego w zaskarżeniu jest przesłanką dopuszczalności skargi kasacyjnej.

(E.C.)

[f.n]